

GABRIELLA GÖRANSSON
TRIBUS

Fra lin til papir, fra papir til fortellinger - tanker om installasjonen Tribus

... men i hovedsak lever linen sitt eget liv. Gabriella Göransson

Det har vært med oss svært lenge. Papiret, slik vi i dag kjenner det, ble oppfunnet i Kina før år 100, og det innehar fremdeles viktige roller både høyt og lavt i samfunnet. Selv etter at vi entret den digitale tidsalder, har papiret fortsatt å være en budbringer av informasjon, i spennet mellom fakta og fiksjon, mellom resirkulering og kunstnerisk materiale.

Gabriella Göransson er en kunstner som uttrykker seg fullt og helt gjennom papir. Slik har det vært i en årrekke. Papir er hennes virkefelt, hennes pasjon. Det er selve omdreiningspunktet, det sentrum hvor alt springer ut fra. I fibrene ligger kimen til det skjøreste fragment og det røffeste objekt. I hennes hender blir stivnet papirmasse liv og bevegelse. Hun arbeider gjerne med kombinasjoner og forbindelser mellom objekter, og installerer dem enten på vegg eller på gulv.

Gabriella Göransson utforsker kontinuerlig sitt felt. Dette er også en del av drivkraften for utviklingen av Tribus, hennes siste prosjekt - en installasjon av store flak gjort av linfiber. Det er kanskje ikke ofte vi tenker over at lin kan bli papir. Vi ser kanskje for oss linstoffer og bekledning, og noen av oss har gledet oss over vakre blå linåkrer. Men før cellulosepapiret ble vanlig på 1800-tallet, var lin det mest brukte råstoffet i produksjonen av papir. For Gabriella Göransson betyr det å bearbeide lin at hun bidrar til en historisk og håndverksmessig kontinuitet. Hun bringer tradisjoner og kunnskaper videre. Sett med kunstnerens øyne er dessuten lin et utmerket materiale for å jobbe tredimensjonalt. Lin gir et solid papir som kan formes skulpturelt.

Tribus er annerledes. Det er som om lettheten og de ulike rytmiske forskyvningene i mange av Gabriella Göranssons tidligere installasjoner er blitt omformet til en mer jordbundet situasjon. Papirobjectene som utgjør Tribus har i seg linens varmbrune sjatteringer, fra lyst til mørkt på fargeskalaen. Her og der henger rester av lintråder fast i overflaten, som tuster av vegetasjon. Det forsterker inntrykket av jord og landskap. Hvert objekt er dessuten et oppsamlingssted for alt som skjedde underveis i prosessen - fra papirmasse til papirflak. Alle vridninger, bøyninger, spenn og folder vitner om noe mellom smerte og lyst, som om veien fram til den endelige formen eksponerer hendelsesrike, nesten eksistensielle endringer.

Tribus betyr stamme. Det er egentlig et uttrykk fra biologien, og betegner beslektede grupper av organismer. Gabriella Göranssons Tribus gir da også en opplevelse av slektskap og tilhørighet. Hver del er unik og kan oppleves for seg, men det er kanskje først og fremst i forbindelsene mellom dem, idet likhet og forskjeller blir synlige, at vi virkelig entrer installasjonen. Den åpner seg opp for oss som en metaforisk og sårbar tilstand, som om Tribus tilbyr et stemningsleie vi ikke for ofte tar i bruk. Tribus er erfaringstung og nesten brutal direkte i summen av sine rynker, revner og sår, nærmest som et speil for livet selv.

Gabriella Göransson sier selv at hun tviler seg fram gjennom sine kunstneriske prosesser. Tvil er hennes personlige metode. Som kunstner innebærer dette å være ydmykt til stede i dialog med materialet selv. Utviklingen av hvert prosjekt blir som et utprøvende møte mellom flere aktører. Å tvile blir paradoksalt nok en form for trygghet. Det handler om å tørre å gi slipp, og å være åpen for å inkludere det uforutsette.

Også arbeidet med Tribus handler om et slikt søkende og lyttende samarbeid. For Gabriella Göransson er det viktig å være aktivt til stede i innledningen av prosjektet. Hun setter det hele i gang, men stoler på at linen selv "vet" hva som skal til. For linen tar sine

egne valg underveis i tørkeprosessen, og fibre synes uavlatelig å være i stand til å overraske. Hvert flak utvikler sin karakter og personlighet utenfor hennes kontroll. På dette stadiet trer hun inn som en medhjelper for å få papiret til å bli den mest mulig optimale utgaven av seg selv. Fordi dette konkret sett tar tid, bygger langsomheten ved papiret bro mellom det å gjøre og det å få erfaringer. Papiret bidrar til en meningsfull kontaktflate mellom hender og hode, mellom det fysiske og det tankemessige arbeidet.

Å bygge opp papir fra grunnen av gir Gabriella Göransson innblikk i og kunnskaper om hvordan ting blir til. Papirobjectets tilblivelse legger åpen forbindelse mellom kunstnerisk produksjon og en egen nærhet til naturen. Linens egenskaper som natur er så å si flettet inn i papirets sammenfiltrede fiberlag. I kunstnerens hender forvaltes slik sett en finstemt balansegang vi i dag, og mer enn noensinne, trenger å øve oss på. Gabriella Göransson kaller delene i Tribus for "organiske urformer". Og det er noe ved dem som overskrider både alder, tid og sted. Selv når vi ser dem for første gang, er det som om vi har sett dem før. Som om de åpner opp skjøre koblinger på tvers av dimensjoner, og kommer til oss fra en nesten glemt, men felles fortid. Møtet med dem åpner samtidig opp for hva hver og en av oss bærer på av personlige minner. Slik kobler Tribus sammen både det kollektive og det individuelle.

Gabriella Göransson arbeider alltid for at tittel og prosjekt skal stå i et virksomt forhold til hverandre. For henne er det viktig at dette forholdet ikke stenger for mottakerens selvstendige fortolkningsrom. I valget av tittel gir hun arbeidet en retning, og setter opplevelsen fri. Også Tribus er drevet fram med denne tanken i bunn – at installasjonen skal være en inkluderende hendelse med en åpen ramme.

Tribus er på mange måter et tegn i tiden. Mange av oss søker kunst som gir oss et metaforisk verktøy for å kunne sortere tanker og følelser rundt det å være menneske i dag. Tribus er et arbeid med slike kvaliteter.

Anne Karin Jortveit